

11.12.2015

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Helsinki

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhdistyslain muuttamisesta (toimimattomien yhdistysten poistaminen yhdistysrekisteristä) (OM 18/41/2015)

Oikeusministeriössä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi yhdistyslain muuttamisesta. Ehdotuksessa esitetään rekisteriviranomaiselle mahdollisuutta oma-aloitteisesti käynnistää toimintansa lopettaneiden yhdistysten poistamisen yhdistysrekisteristä. Samalla esitetään muutettavaksi säännöksiä, jotka koskevat toimimattoman yhdistyksen purkamista ja poistamista yhdistysrekisteristä muusta aloitteesta. Ku lausuntoa.

Taustaa

Kuluttajaliitto on parhaillaan muuttamassa järjestörakennettaan ja siirtymässä paikallisiin kuluttajayhdistyksiin perustuvasta rakenteesta maakunnallisiin kuluttajayhdistyksiin perustuvaan rakenteeseen. Tässä yhteydessä on tapahtunut kuluttajayhdistysten yhdistymisiä, jossa yhteydessä yhdistyksiä on lopetettu. Samalla Kuluttajaliitto on aktiivisesti pyrkinyt kokonaan toimimattomien yhdistysten purkamiseen.

Kokonaan toimimattomien kuluttajayhdistysten purkamista on tehty kolmella tavalla. Yhdistyksen purkaminen yhdistyksen kokouksen päätöksellä on ollut kaikkein vähiten käytetty tapa; niissä tapauksissa, joissa yhdistyksellä on ollut vain yksi tai korkeintaan muutama jäsen, purkaminen on tapahtunut yhdistysten jäsenten yksimielisellä päätöksellä ja niissä tapauksissa, joissa yhdistyksellä ei ole ollut yhtään jäsentä, Kuluttajaliitto on hakenut käräjäoikeudelta yhdistyksen julistamista purkautuneeksi.

Toimimattomien yhdistysten poisto yhdistysrekisteristä rekisteriviranomaisen aloitteesta

Kuluttajaliitto kannattaa rekisteriviranomaiselle esitettyä mahdollisuutta käynnistää oma-aloitteisesti toimintansa lopettaneiden yhdistysten poistamisen yhdistysrekisteristä. Liittomuotoisissa yhdistyksissä on jäseninä myös yhdistyksiä, jotka eivät ole pitkään aikaan toimineet. Toimimattomat yhdistykset ovat jopa saattaneet pitää purkautumisesta päättäneen kokouksen ja luovuttaa varansa sääntöjensä määräämään tarkoitukseen, mutta purkautumisilmoitus rekisteriviranomaiselle on jäänyt tekemättä. Ehdotus helpottaa ainakin jossain määrin liittomuotoisten yhdistysten mahdollisuuksia poistaa toimimattomat yhdistykset omista jäsenrekistereistään.

11.12.2015

Toimimattoman yhdistyksen purkaminen ja poistaminen yhdistysrekisteristä muusta aloitteesta

Kuluttajaliitto pitää ehdotusta siirtää toimintansa lopettaneen yhdistyksen purkamisen riidattomissa tapauksissa käräjäoikeuksilta Patentti- ja rekisterihallitukselle perusteltuna. Kuluttajaliiton mielestä olisi kuitenkin perusteltua harkita mahdollisuutta luopua yhdistyksen kuulemisesta silloin, kun se on ilmeisen tarpeetonta. Tällainen tilanne on kyseessä esimerkiksi silloin, kun yhdistys on päättänyt kokouksessaan yhdistyksen purkamisesta ja yhdistyksen talous on jo selvitetty, mutta purkamisilmoitus yhdistysrekisteriin on jäänyt tekemättä.

Selvitysmiehet ja purkautuneen yhdistyksen varojen käyttö

Kuluttajaliitto katsoo, että yhdistyslain selvitysmiesten velvollisuuksiin esitetyt muutokset ovat jossakin määrin ongelmallisia. Erityisesti selvitysmiesten velvollisuus kutsua yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokoukseen on joissakin tilanteissa ongelmallinen. Kuluttajaliitto huolehtii jäseninään olevien kuluttajayhdistysten jäsenrekisterin ylläpidosta ja on hakenut käräjäoikeudelta sellaisten yhdistysten, joissa ei ole enää yhtään jäsentä, purkamista. Tällaisissa tilanteissa yhdistyksen kokouksen koolle kutsuminen on selkeästi tarpeetonta. Lisäksi Kuluttajaliitto näkee yhdistyksen kokouksen pitämisvelvollisuuden ongelmalliseksi tilanteissa, joissa yhdistyksen varallisuus on ollut erittäin pieni. Kuluttajaliiton jäsenenä olleissa toimimattomissa kuluttajayhdistyksissä varallisuuden määrä on jäänyt alle sataan euroon, joskus yhdistyksen pankkitilin lopettaminen on maksanut jopa enemmän kuin tilillä on ollut rahaa. Kuluttajaliiton mielestä kokouksenpitovelvollisuutta tulisikin rajata siten, että kokousta ei tarvitsisi järjestää silloin, kun se on ilmeisen epätarkoituksenmukaista yhdistyksen varallisuus ja muut asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen.

Rekisteri-ilmoitusten tekeminen

Kuluttajaliitto pitää rekisteri-ilmoitusten tekemiseen ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Muutokset helpottavat yhdistysrekisteriin tehtävien muutosilmoitusten tekemistä.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Juha Beurling
Pääsihteeri

Timo Niemi
lakimies